

TOSAMA

Interni časopis TOSAME p.o. · Št. 10 · Oktober 1993 · Leto XXIX · Izhaja od oktobra 1965

Znana je šala, kako je vtihotapljeni lju-
dežerec pojedel množico šefov a nihče
v podjetju tega ni opazil, šele ko je po-
jedel snažilko, so se ljudje začeli spraše-
vati "Ja, kje pa je naša Joži?"

Tudi naše glasilo je verjetno bolj zaže-
leno kot večina "šefov".

Sicer pa šalo na stran.

Naše glasilo praznuje osemindvajse-
tletnico neprekinjenega izhajanja. Že
sama beseda je dolga - če pa bi vseh
dobrih 300 števil našega glasila razpo-
stavili en list poleg drugega, bi 300-ta
tiskana preproga segala od vratarnice pa
do konca nove zgradbe kjer so PIOH,
konfekcija in laboratoriji; če to ni svetov-
ni rekord je pa za gotovo TOSAMIN.

Vsem dosedanjim dopisnikom zato
vse priznanje in pohvala za vstrajnost in
odrekanje s katerim smo dosegli ta jubi-
lej. Njim gredo naše iskrene čestitke!
Spodobi pa se, da se tudi vsem bralcem
zahvalim za naklonjenost.

28

LET

Upam si trditi, da lahko pojav našeega
glasila pripisujemo ponosu - tudi v TOSA-
MI bomo imeli svoj časopis. Tistim letom
navdušenja nad ustvarjanjem nečesa no-
vega so sledili vedno novi in novi izzivi
časa in naša TOSAMA je nanje odgovarja-
la. Kdor vzame v roke naše stare številke,
doživlja tosamovski sprehod skozi čas.

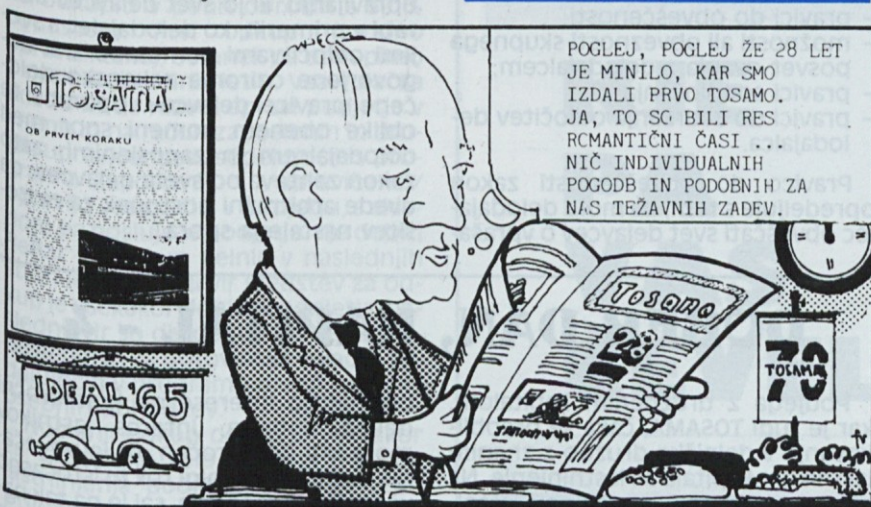
Novi člani našega podjetja starih šte-
vil najbrž nimajo. Lahko si jih sposodijo
v narodni knjižnici kamor smo vsa leta
pošiljali po 2 izvoda.

Sedanji časi zahtevajo, da uporabljamo
vse načine za razširjanje in sprejemanje
informacij. Demokracije v državi in Tosa-
mi ni brez informacij - lepše povedano
brez obvestil. To velja za svet, za nas pa
to velja še bolj, saj bomo skupaj s potrdili
- certifikati in z lastninjenjem podjetja
tudi opustili samoupravljanje v našem
samo še kratek čas družbenem podjetju.
Prek samoupravljanja pa se je prenašalo
veliko informacij med nas zaposlene.

In zopet je pred našim glasilom TOSA-
MO novi izziv - zapolniti bo morala pra-
zino med prehodom iz enega sistema
- družbenega v drugi - lastniški (včasih
bi temu rekli kapitalističen?).

Naj za konec povem, da sem pred pe-
timi leti govoril s solastnikom tovarne iz
ameriške Atlante (kjer je doma tudi CNN).
Beseda je nanesla, da želi izdajati nekak-
šno glasilo v svojem podjetju. Podaril sm
mu našo TOSAMO. Hvaležno jo je sprejel,
prevod zanj v ameriki, kakor je rekel ni
predstavljal težav. (Če bi pretiral, bi re-
kel, da je TOSAMA poznana tudi v Ame-
riki). Čez nekaj mesecev mi je poslal svoje
podjetniško glasilo - in še vedno ga po-
šilja. Tudi to je skromni dokaz, da "kapi-
talizem" rabi svoje glasilo!

Zato - še na mnoga leta TOSAMA!



Samoupravljanje

skupnih posvetovanj z delodajal-
cem;

- s pravico soddločanja;
- s pravico zadržanja odločitev delodajalcev.

Poleg navedenih načinov delavci
uresničujejo svoje pravice tudi ko-
lektivno in sicer preko:

- sveta delavcev
- zbora delavcev
- predstavnikov delavcev organih družbe. Nadaljevanje na 2. strani

- s pravico do pobude in s pravico do odgovora nanjo;
- s pravico do obveščeniosti;
- s pravico dajanja mnenj in predlogov ter s pravico do odgovora nanje
- z možnostjo ali obveznostjo

Državni zbor je 9. julija 1993 sprejel
Zakon o sodelovanju delavcev pri
upravljanju, ki natančneje ureja več
načinov sodelovanja delavcev.

Sodelovanje delavcev pri upravlja-
nju se uresničuje na naslednje nači-
ne:

Svet delavcev izvolijo zaposleni in bo v TOSAMI glede na zakonske določbe štel 13 članov. Mandat članov sveta je 4 leta, člani pa so lahko ponovno izvoljeni. Pravico voliti člane sveta imajo tisti delavci, ki delajo v družbi nepretrgoma najmanj 6 mesecev (aktivna volilna pravica). Zakon posebej poudarja, da te pravice nima vodilno osebje v družbi in njihovi družinski člani. Pravico, da so izvoljeni v svet delavcev pa imajo vsi delavci, ki imajo aktivno volilno pravico in so zaposleni v družbi nepretrgoma najmanj 12 mesecev (pasivna volilna pravica). V novoustanovljenih družbah, torej tudi v TOSAMI pa bodo imeli aktivno in pasivno volilno pravico vsi delavci, razen vodilnega osebja in njihovih družinskih članov. Kandidata za člane sveta delavcev predlaga najmanj desetina delavcev z aktivno volilno pravico oz. najmanj 50 delavcev in vsak reprezentativni sindikat v družbi. Izmed 13 članov sveta, kolikor jih bo v TOSAMI, bosta 2 člana opravljala funkcijo poklicno, ker zakon določa, da v družbah s 600 - 1000 delavcev opravljata 2 člana funkcijo poklicno.

Svet delavcev ima predvsem naslednje pristojnosti:

- skrbi za to, da se izvajajo zakoni in drugi predpisi, sprejete kolektivne pogodbe ter doseženi dogovori med svetom delavcev in delodajalci;
- predlaga ukrepe, ki so v korist delavcev;
- sprejema predloge in pobude delavcev in jih v primeru, da so upravičeni, upošteva pri dogovarjanju z delodajalcem;
- pomaga pri vključevanju v delo invalidom, starejšim in drugim delavcem, ki jim je zagotovljeno posebno varstvo.

Svet delavcev ima pravico sklicati **zbor delavcev**, ki ga sestavljajo vsi zaposleni v družbi, razen vodilnega osebja. Zbor delavcev je možno sklicati tudi po posameznih organizacijskih enotah. Zbor delavcev obravnava vprašanja, o katerih odloča svet delavcev. Zbor delavcev se praviloma sklicuje izven delovnega časa, razen enkrat letno med delovnim časom, če ni drugače dogovorjeno.

Sodelovanje delavcev v organih družbe se uresničuje preko predstavnikov delavcev v nadzornem svetu družbe in preko predstavnika delavcev v upravi družbe (delavski direktor). Število predstavnikov delavcev v nadzornem svetu se določi s statutom družbe, vendar ne more biti manjše od tretine članov nadzornega sveta. Predstavnike delavcev, ki so člani nadzornega sveta izvoli svet delavcev.

Delavski direktor je član uprave družbe, v kateri je zaposlenih več kot 500 delavcev. Delavski direktor ima splošne pristojnosti članov uprave, hkrati pa posebno nalogo, da predstavlja interese delavcev glede kadrovskih in socialnih vprašanj. Kandidata za delavskega direktorja predlaga svet delavcev, imenuje pa ga pristojni organ lastnikov družbe.

Delavci sodelujejo pri upravljanju družbe kot posamezniki in kolektivno.

Delavec kot posameznik uresničuje sodelovanje pri upravljanju družbe s tem, da ima pravico:

- do pobude in odgovorov nanjo, če se nanašajo na njegovo delovno mesto;
- da je pravočasno obveščen o spremembah na svojem delovnem področju;
- da pove svoje mnenje o vseh vprašanih, ki se nanašajo na organizacijo delovnega mesta in delovni proces;
- da zahteva, da mu delodajalec oz. od njega pooblaščen delavec pojasni vprašanja s področja plač in z drugih področij delovnih razmerij.

Sodelovanje delavcev pri upravljanju, ki ga delavci uresničujejo kolektivno, se kaže kot je že bilo povedano, v naslednjih oblikah:

- pravici do obveščeniosti;
- možnosti ali obveznosti skupnega posvetovanja z delodajalcem;
- pravici soodločanja;
- pravici do zadržanja odločitev delodajalca.

Pravico do obveščeniosti zakon opredeljuje s tem, da mora delodajalec obveščati svet delavcev o vpraša-

njih, ki se nanašajo na gospodarski položaj družbe, razvojne cilje družbe, stanje proizvodnje in prodaje, splošni gospodarski položaj panoge, spremembo dejavnosti, zmanjšanje gospodarske dejavnosti, spremembe v organizaciji proizvodnje, spremembe tehnologije, letni obračun in letno poročilo in na druga vprašanja, ki so medsebojno dogovorjena.

Skupno posvetovanje med delodajalcem in svetom delavcev je obvezno pri reševanju statusnih in kadrovskih vprašanj družbe. Skupno posvetovanje predstavlja dolžnost delodajalca, da seznanji svet delavcev o predvidenih odločitvah glede statusnih in kadrovskih vprašanj, se z njimi posvetuje in si prizadeva za uskladitev stališ.

Pravico do soodločanja delavci uresničujejo s tem, da mora delodajalec predložiti v soglasje svetu delavcev predloge odločitev o vprašanih, ki se nanašajo na pogoje dela in delovne razmere, izrabo letnega dopusta, ocenjevanje delovne uspešnosti, nagrajevanje inovacijske dejavnosti in področje družbenega standarda. Če je svet delavcev v 8 dneh zavrnil soglasje, delodajalec ne sme sprejeti odločitve o prej navedenih vprašanih.

Pravica do zadržanja odločitve delodajalca je oblika sodelovanja pri upravljanju, ki jo svet delavcev uporabi v primerih, ko delodajalec s svojimi odločitvami pomembno krši dogovorjene oziroma zakonsko določene pravice delavcev. Uporaba te oblike obenem pomeni spor med delodajalcem in zaposlenimi, zato zakon zahteva od sveta delavcev, da uvede arbitražni postopek za razrešitev nastalega spora.

A. F.

DOBER DAN, KAPITAL - 4

Podjetja z družbenim kapitalom, kar je tudi TOSAMA, čaka še preoblikovanje v delniško družbo z znanim lastnikom kapitala ali lastninjenje. Na razpolago je sedem načinov lastninjenja in podjetje si samo izbere načine lastninjenja. Kljub različnim kombinacijam pa je za pričakovati, da bo izbrana metoda lastninjenja notranji odkup delnic, ki omogoča lastništvo zaposlenih nad podjetjem in dopušča nadaljevanje tradicije samoupravljanja v sicer spremenjeni obliki.

Notranji odkup je metoda lastninjenja v katerem sodelujejo vsi zaposleni, bivši zaposleni in upokojeanci. Ta način lastninjenja je primeren za podjetja, kjer imajo zaposleni močno navezanost na podjetje in voljo, da

premagajo interese po kratkoročni delitvi dobička. Interes lastnikov mora biti dolgoročen, to je povečanje dobička na dolgi rok in istočasno večanje premoženja, saj le na tak način gospodarjenja vrednost delnice stalno raste.

Notranji odkup delnic se izvede tako, da se najprej izdelava program preoblikovanja, ki se potrdi na delavskem svetu. V programu lastninjenja mora sodelovati vsaj 1/3 zaposlenih. Istočasno se po predpisanih metodah ovrednoti podjetje in rezervira delež za bivše lastnike. Za preostanek premoženja podjetje izda navadne delnice in jih odnese na centralni depo RS. Podjetje potem najprej izda nalog za prenos delnic skladom in sicer: Kapitalskemu skladu pokojnin.

skega zavarovanja 10 %, oškodninskemu skladu 10 % in skladu za razvoj RS 20 %. Za notranji odkup ostane torej še 60 % delnic. Od politike in možnosti podjetja zavisijo koliko od teh delnic bo odkupljeno.

Naslednji korak pri lastninskem preoblikovanju je interna razdelitev delnic na osnovi prinešenih certifikatov. Na ta način se lahko razdeli 20 % delnic.

Kako?

Slovinci bodo dobili obvestilo, da imamo pri službi družbenega knjigovodstva knjižni denar, ki nam pripada po zakonu. Po temeljitem premisleku bomo potem ta sredstva nakazali z nakaznico na tisto podjetje za katero bomo menili, da se splača vlagati. Seveda bomo najprej pomislili na podjetje, kjer smo zaposleni, saj je nakup teh delnic najbolj ugoden, ker nam omogoča sodelovanje v programu lastninjenja in nadaljnji nakup delnic s 50 % popustom, ob predpostavki, da je podjetje, kjer smo zaposleni trdno in da ima dober program.

Za izročene certifikate bomo dobili začasnico, to je nadomestek za delnico, kar pa je isto kot delnica.

Recimo, da smo tako razdelili 20 % od vseh izdanih delnic. Preostane nam še 40 % izdanih delnic, ki jih prenesemo iz centralnega depoja na sklad RS za razvoj. Te delnice je možno odkupiti v petih obrokih s 50 % popustom. Prvi odkup moramo opraviti takoj, ostanek pa odkupimo v naslednjih štirih letih. Vsa vplačila v skladu RS za razvoj opravi podjetje v imenu in na račun zaposlenih in drugih upravičencev /sodelujočih v programu/. Zaposleni /upravičenci/ opravijo vsa plačila v podjetju, s skladom pa posluje le podjetje. Kje dobiti denar za odkup delnic v naslednjih štirih letih. Glavni vir sredstev za odkup je vsekakor dobiček podjetja, naslednji vir so dividende od delnic zaposlenih in pa gotovinska vplačila sodelujočih v programu preko izplačila osebnih dohodkov.

Notranji odkup delnic je vsekakor za zaposlene zelo ugodna metoda lastninjenja podjetja, saj daje lepo priložnost, da o gospodarjenju v podjetju odločajo zaposleni, bivši zaposleni in upokojenci podjetja. Istočasno pa je to tudi možnost dodatnega zasluga z dividendami in kasnejšo prodajo delnic. Ni pa vse zlato, kar se sveti. Zaradi notranjega odkupa bo moralo podjetje štiri leta ustvarjati visok dobiček ali visoke dohodke, s katerimi bo odkupovalo delnice od sklada za razvoj RS. Oboje pa je precej obdavčeno, kar pomeni, da bo precej denarja odšlo iz podjetja. Plačevanje davkov in nakup delnic lahko ogrozi razvoj podjetja. Zato morajo vodstva podjetij in zaposleni dobro

poznati vso problematiko odkupa podjetja, saj si s tem nalagajo težko nalogo, ki je uresničljiva le, če vsi sodelujoči podredijo svoje interese višjemu interesu in sicer odkupu podjetja. Kot je slišati, se bodo v večini uspešnih slovenskih podjetjih lastnili na ta način, ker menijo, da ni prav in ni v interesu Slovenije, da nam premoženje izpred nosa odteče po različnih kanalih k lastnikom, ki si tega niso zaslužili ali v roke tujcem.

Naj za konec rečemo, da so kapitalski odnosi zapleteni in povezani z ri-

ziki. Zato moramo o njih veliko vedeti in jih spoznavati v vseh možnih pojavnih oblikah.

Da bi postali delničarji TOSAME, moramo predvsem povečati uspešnost in razumeti dogajanja, ki so povezana z lastninskem preoblikovanjem. Zlasti pa moramo izkazati visoko pripadnost podjetju TOSAMA, kajti le tako bomo premagali ovire, ki nas ločijo od "sladkega" paketa delnic, ki nas bo navdajal z lastniškim ponosom in debelili naše denarnice.

J. L.



Ste opazili pri "glavnih tovarniških vratih" nabiralnik z novim napisom. Če niste, potem preberite naslednje vrstice. In, če vas bo potem kdaj kaj "zažulilo", to zapišite ter "žulj" odvrzite v omenjeni nabiralnik.

Nabiralnik na steni vratarnice namreč že nekaj časa vabi z napisom v obliki vprašanja "KJE PA VAS ČEVELJ ŽULI?" Vse tiste, ki jim kaj "leži na duši" oziroma jih kaj "žuli" v zvezi z delom v tovarni, naj "se izpovejo" in zapisano misel kuvertirano posredujejo nabiralniku.

Poimenovanje nabiralnika je vzeto po naslovu radijske kontaktne oddaje, ki že kar nekaj časa nudi možnost poslušalcem, da povejo o zadevah, ki jih jezijo in jim dvigajo "pokrovčke". V oddaji je vedno tudi odmev pristojnih na posamične žulje. Glede na to, da doslej klicev poslušalcev ni zmanjkalo, kaže, da je "ožuljenih" ljudi vedno dovolj.

Tosamin nabiralnik je v primerjavi z omenjeno oddajo namenjen seveda samo prvemu delu, to je sprejemanju pripomb, ugovorov ali predlogov.

Direktnih odgovorov na posamične "žulje" torej njihovi lastniki naj ne bi pričakovali, bo pa bistvo v nabiralniku zbranih zapisov posredovano odgovornim ljudem, katerim ravnanje je tako, da sodelavcem povzroča "žuljavost".

F. V.

KJE PA VAS ČEVELJ ŽULI



DELAVCI TOSAME NASTOPALI NA GASILSKI OLIMPIJADI V BERLINU

Gasilci iz Doba smo se po dolgotrajnih pripravah v mesecu juliju udeležili CTIF gasilske olimpijade v Berlinu, ki jo združuje 37. držav. Na pot smo krenili v soboto 10. julija in prispeli v Berlin v nedeljo 11. julija pozno popoldne. Zaradi dolge vožnje smo bili zelo utrujeni. Potovali smo s tremi avtobusi saj je šlo iz Slovenije 14 ekip od tega 5 ekip iz domžalske občine.

smo opravili pregled osebne opreme in ostale formalnosti pri komisiji A, smo se postavili v vrsto in čakali kdaj nas bodo poklicali za nastop.

Sama priprava orodja je potekala po načrtih, še zadnje ogrevanje in začelo se je zares. Vaja je bila odlično izpeljana, saj smo dosegli odlični rezultat 38.3 sek. Potrebno je bilo izvesti še štafeto, tu pa nas je zapustila

Domžale. Pred gostiščem Keber v Domžalah pa še godba iz Domžal. Po sprejemu smo dobili golaž, ki se nam je zelo prilegel. Ekipe smo se hitro razšle. Saj smo bili vsi utrujeni.

Ko smo prispeli v Dob, nas je sprejela množica ljudi in nam čestitala in pozdravila. Pripravili so nam zakusko po kateri se ni nikomur več mudilo domov, saj so bili med nami že naši najdražji.

Na tej olimpiadi smo se udeležili tudi člani TOSAME in sicer za GD Dob: Breznik Tomaž, Grošelj Rok, Grčar Marko in Grčar Stanko, za GD Domžale pa Čevka Matjaž.

Ob tej priliki bi se zahvalil vodstvu podjetja, da nam je omogočilo odsotnost v podjetju in udeležbo na olimpiadi. Posebno se zahvaljujemo g. Anžin Francu in vodji marketing

ZAHVALA

Zahvaljujem se vodstvu Tosame in mikalnice za ugodnosti, ki se mi jih nudili ob pripravah in ob sami udeležbi na gasilski olimpijadi v Berlinu.

ČEVKA MATJAŽ

službe v podjetju g. Arnuš Francu. Za skromno odolžitev podjetju, smo v Berlinu z veseljem oblekli majice z reklamnim napisom TOSAMA in s tem ponesli v svet ime našega podjetja.

S. G.



V Berlinu so nas nastanili v šolo katera je bila 1,5 km oddaljena od stadiona. V ponedeljek in torek sta bila dva uradna treninga na katerih so nam povedali določene spremembe o vaji. V veliko veselje nam je bilo, da sta nas spremljala tudi poveljnik OGZ Domžale g. Brecljnik Janez in naš trener Hribar Milan s kombijem in gasilskim orodjem, da smo v prostem času trenirali in se uvajali na spremembe, ki so nam bile povedane. V sredo je bila uradna otvoritev CTIF gasilskega tekmovanja, obenem pa je naraščala nestrpnost kaj se bo zgodilo v četrtek ko smo skoraj vse desetine iz Slovenije imele nastope. V četrtek ponoči in dopoldne je močno deževalo, zaradi tega se je tudi tekmovanje pričelo z malo zamude. Uro pred tekmo smo bili na pomožnem stadionu in se ogrevali. Naklonjeno nam je bilo tudi vreme, saj se je izza oblakov prikazalo sonce. Ko

športna sreča in so nam dosodili prestop pri predaji in dobili smo 5 kazenskih točk. Čas štafete je bil 62,2 sek. S tem rezultatom smo si prislužili zlato značko in bili najboljša Slovenska moška ekipa.

V četrtek popoldne je Breznik Tomaž nastopal v mednarodni ekipi v kateri je bil vsak član iz druge države, le ti pa so osvojili srebrno značko.

V petek zvečer so bile prikazane vaje, ki so se izvajale na olimpijadi in izmed šestih najboljših držav smo Slovenijo zastopali gasilci iz Doba. Vseh šest enot je pričelo vajo naenkrat in smo uspeli vajo izpeljati tretji do konca. Prva je bila Nemčija, druga Avstrija, tretja Slovenija. V soboto je bila parada in uradna razglasitev rezultatov. Po napornem tedno smo se 17.07.1993 z avtobusi vračali domov. Pred Centrom požarne varnosti na Količevem so vseh 5 domžalskih ekip sprejeli predstavniki OGZ

IŠČE SE – ŠE VEDNO

V prejšnji Tosami je bil objavljen razpis v zvezi z izginulo mrežo, ki se je rabila pri prekrivanju zabojskih smetnjakov. Iskalni razpis velja še vedno; s tem, da se k tomeseni nagradi doda še tista iz preteklega meseca.

Še vedno torej velja: da tistemu, ki karkoli ve o izgintju mreže in bo to sporočil na številko 215, uredništvo nudi nagrado, ki gre sicer nagrajencu glasila.



Gobe

Letošnje leto je suši navkljub nekaj posebnega.

Na poljih, v gozdovih, družinskih vrtovih se ljudje pogovarjajo o samih superlativih. Ta je odkopal najtežji krompir, oni bučo velikanko, drugi spet peso ali repo.

Pravi bum pa se je letos zgodil v gozdovih, gobe so ponorele, ljudje pa tudi. Nabiranje gob je postala prava manija, v gostilnah za šankom pa glavna tema pogovorov. Vse je drvečlo v gmajne, doma se je "žrlo" na veliko. Od vsega tega pa so imeli največ na Kliničnem centru, kjer so ljudjem serijsko izpirali prenasabane želodce.

Oni dan prinese naš skladiščnik Branko dva orjaška jurčka. Spodaj sta

breg. Vendar na vrhu brega, ne boste verjeli, velik jurček. Na daleč je bil opazen: Srce mi je poskakovalo, ko sem pobiral tudi njegovo "žlahto", ki je rasla okoli "ata" jurčka. Tam pod krvavcem dobiš tudi lepe, že očiščene gobe. Tone, zavpije Branko, "glej ga tamle! mar ni lep?" Pognal sem se proti jurčku ves vesel in šele kasneje opazil, da je bil že očiščen. Branko mi ga je nastavil, da ne bi prehitro izgubil veselja do iskanja.

No, čisto na koncu sem manjšo z užitkom "požrl". Tone, bolan boš, me je svarila žena. Jaz pa nisem odnehal, ko pa je bilo tako dobro. Pa me nikar ne posnemajte. Goba je in naj ostane začimba, v nasprotnem primeru pa vam lahko svetujem, kako pravilno



bila zraščena skupaj, klobuka pa sta bila ločena. Vsakemu jih je rad pokazal in užival ob zavistnih pogledih občudovalcev. Branko je strasten gobar. Prijatelji mu radi rečejo kar "Dolga noga", saj ko se požene med borovci, mu je težko slediti. Pred kratkim sem šel z njim na lov po jurčkih. Pod krvavec sva šla. Pogledaš desno hrib, levo spet hrib, pred teboj

usmerite curek v straniščno školjko in kako po tem mučenju okrevate.

Gobi smo, kot rečeno slikali. Odnesel sem ju domov, ju postavil v primerno okolje in pritiskal na sprožilec fotoaparata. Zraven sem za hec postavil še mojo Pando. Pandi je namreč moj pes.

Sami pa presodite, ali sta gobi res tako veliki, ali je Panda bolj majhna.

T. S.

TOSAMA

– STATISTIČNI POGLED

Včasih se zazdi, da predstavlja odhajanje obletniških spominov zgolj jokavo nostalgijo, pa vendar se je strmem pogledu naprej včasih koristno ozreti tudi nekoliko nazaj, namreč kot izkušnja in napotek za naprej.

Zato nekaj podatkov o časopisu TOSAMA in v zvezi s TOSAMO ob njeni 28 letnici.

Oktober 1965 je izšla prva številka tovarniškega glasila TOSAMA. V 28 letih neprekinjenega izhajanja je izšlo 337 števil TOSAMINE TOSAME.

Tosama je začela izhajati v nakladi 650 izvodov in v osemdesetih letih dosegla mesečno naklado 1500 izvodov. Največjo naklado je dosegla slavnostna Tosama ob 50 letnici podjetja, ko je bilo natisnjenih 2000 izvodov.

Zdaj se tiska Tosama v nakladi 1200 izvodov.

V doslej izdanih Tosamah je bilo priobčenih približno 5000 različnih pisanih prispevkov.

Odgovorni urednik prvega letnika Tosame je bil Toni LAZNIK dipl.oec.

Tosame je v 28-letni zgodovini urejalo 12 urednikov. V uredniških odborih za izdajo Tosame se je izmenjalo doslej 91 Tosamovcev, od katerih jih 52 v tovarni že ne dela več. Med tistimi, ki ne delajo več, so zlasti člani uredniških odborov iz zgodnejšega obdobja izhajanja Tosame.

Prvi uredniški odbor je štel 6 članov, od katerih sta v Tosami samo še dva (F. Peterlin in F. Vodlan).

Številčna sestava uredniških odborov se je v posameznih obdobjih spreminjala; najštevilčnejši je bil 13 članski v letih 1971-72, najskromnejši pa je sedanji odbor s 5 člani.

DELAVCI TOSAME NASTOPALI NA GASILSKI OLIMPIJADI V BERLINU

Gasilci iz Doba smo se po dolgotrajnih pripravah v mesecu juliju udeležili CTIF gasilske olimpijade v Berlinu, ki jo združuje 37. držav. Na pot smo krenili v soboto 10. julija in prispeli v Berlin v nedeljo 11. julija pozno popoldne. Zaradi dolge vožnje smo bili zelo utrujeni. Potovali smo s tremi avtobusi saj je šlo iz Slovenije 14 ekip od tega 5 ekip iz domžalske občine.

smo opravili pregled osebne opreme in ostale formalnosti pri komisiji A, smo se postavili v vrsto in čakali kdaj nas bodo poklicali za nastop.

Sama priprava orodja je potekala po načrtih, še zadnje ogrevanje in začelo se je zares. Vaja je bila odlično izpeljana, saj smo dosegli odlični rezultat 38.3 sek. Potrebno je bilo izvesti še štafeto, tu pa nas je zapustila

Domžale. Pred gostiščem Keber v Domžalah pa še godba iz Domžal. Po sprejemu smo dobili golaž, ki se nam je zelo prilagel. Ekipe smo se hitro razšle. Saj smo bili vsi utrujeni.

Ko smo prispeli v Dob, nas je sprejela množica ljudi in nam čestitala in pozdravila. Pripravili so nam zakusko po kateri se ni nikomur več mudilo domov, saj so bili med nami že naši najdražji.

Na tej olimpijadi smo se udeležili tudi člani TOSAME in sicer za GD Dob: Breznik Tomaž, Grošel Rok, Grčar Marko in Grčar Stanko, za GD Domžale pa Čevka Matjaž.

Ob tej priliki bi se zahvalil vodstvu podjetja, da nam je omogočilo odsotnost v podjetju in udeležbo na olimpijadi. Posebno se zahvaljujemo g. Anžin Francu in vodji marketing

ZAHVALA

Zahvaljujem se vodstvu Tosame in mikalnici za ugodnosti, ki se mi jih nudili ob pripravah in ob sami udeležbi na gasilski olimpijadi v Berlinu.

ČEVKA MATJAŽ

službe v podjetju g. Arnuš Francu.

Za skromno odložitvev podjetju, smo v Berlinu z veseljem oblekli majice z reklamnim napisom TOSAMA in s tem ponesli v svet ime našega podjetja.

S. G.



V Berlinu so nas nastanili v šolo katera je bila 1,5 km oddaljena od stadiona. V ponedeljek in torek sta bila dva uradna treninga na katerih so nam povedali določene spremembe o vaji. V veliko veselje nam je bilo, da sta nas spremljala tudi poveljnik OGZ Domžale g. Brečeljnik Janez in naš trener Hribar Milan s kombijem in gasilskim orodjem, da smo v prostem času trenirali in se uvajali na spremembe, ki so nam bile povedane. V sredo je bila uradna otvoritev CTIF gasilskega tekmovanja, obenem pa je naraščala nestrpnost kaj se bo zgodilo v četrtek ko smo skoraj vse desetine iz Slovenije imele nastope. V četrtek ponoči in dopoldne je močno deževalo, zaradi tega se je tudi tekmovanje pričelo z malo zamude. Uro pred tekmo smo bili na pomožnem stadionu in se ogrevali. Naklonjeno nam je bilo tudi vreme, saj se je izza oblakov prikazalo sonce. Ko

športna sreča in so nam dosodili prestop pri predaji in dobili smo 5 kazenskih točk. Čas štafete je bil 62,2 sek. S tem rezultatom smo si prislužili zlato značko in bili najboljša Slovenska moška ekipa.

V četrtek popoldne je Breznik Tomaž nastopal v mednarodni ekipi v kateri je bil vsak član iz druge države, le ti pa so osvojili srebrno značko.

V petek zvečer so bile prikazane vaje, ki so se izvajale na olimpijadi in izmed šestih najboljših držav smo Slovenijo zastopali gasilci iz Doba. Vseh šest enot je pričelo vajo naenkrat in smo uspeli vajo izpeljati tretji do konca. Prva je bila Nemčija, druga Avstrija, tretja Slovenija. V soboto je bila parada in uradna razglasitev rezultatov. Po napornem tedno smo se 17.07.1993 z avtobusi vračali domov. Pred Centrom požarne varnosti na Količevem so vseh 5 domžalskih ekip sprejeli predstavniki OGZ

IŠČE SE – ŠE VEDNO

V prejšnji Tosami je bil objavljen razpis v zvezi z izginulo mrežo, ki se je rabila pri prekrivanju zabojniških smetnjakov. Iskalni razpis velja še vedno; s tem, da se k tomesčni nagradi doda še tista iz preteklega meseca.

Še vedno torej velja: **da tistemu, ki karkoli ve o izginotju mreže in bo to sporočil na številko 215, uredništvo nudi nagrado, ki gre sicer nagrajencu glasila.**



Gobe

Letošnje leto je suši navkljub nekaj posebnega.

Na poljih, v gozdovih, družinskih vrtovih se ljudje pogovarjajo o samih superlativih. Ta je odkopal najtežji krompir, oni bučo velikanko, drugi spet peso ali repo.

Pravi bum pa se je letos zgodil v gozdovih, gobe so ponorele, ljudje pa tudi. Nabiranje gob je postala prava manija, v gostilnah za šankom pa glavna tema pogovorov. Vse je drvelo v gmajne, doma se je "žrlo" na veliko. Od vsega tega pa so imeli največ na Kliničnem centru, kjer so ljudjem serijsko izpirali prenasabane želodce.

Oni dan prinese naš skladiščnik Branko dva orjaška jurčka. Spodaj sta

breg. Vendar na vrhu brega, ne boste verjeli, velik jurček. Na daleč je bil opazen: Srce mi je poskakovalo, ko sem pobiral tudi njegovo "žlahto", ki je rastle okoli "ata" jurčka. Tam pod Krvavcem dobiš tudi lepe, že očiščene gobe. Tone, zavpije Branko, "glej ga tamle! mar ni lep?" Pognal sem se proti jurčku ves vesel in šele kasneje opazil, da je bil že očiščen. Branko mi ga je nastavil, da ne bi prehitro izgubil veselja do iskanja.

No, čisto na koncu sem manjšo z užitkom "požrl". Tone, bolan boš, me je svarila žena. Jaz pa nisem odnehal, ko pa je bilo tako dobro. Pa me nikar ne posnemajte. Goba je in naj ostane začimba, v nasprotnem primeru pa vam lahko svetujem, kako pravilno



bila zraščena skupaj, klobuka pa sta bila ločena. Vsakemu jih je rad pokazal in užival ob zavistnih pogledih občudovalcev. Branko je strasten gobar. Prijatelji mu radi rečejo kar "Dolga noga", saj ko se požene med borovci, mu je težko slediti. Pred kratkim sem šel z njim na lov po jurčke. Pod Krvavec sva šla. Pogledaš desno hrib, levo spet hrib, pred teboj

usmerite curek v straniščno školjko in kako po tem mučenju okrevate.

Gobi smo, kot rečeno slikali. Odnesel sem ju domov, ju postavil v primerno okolje in pritiskal na sprožilec fotoaparata. Zraven sem za hec postavil še mojo Pando. Pandi je namreč moj pes.

Sami pa presodite, ali sta gobi res tako veliki, ali je Panda bolj majhna.

T. S.

TOSAMA

– STATISTIČNI POGLED

Včasih se zazdi, da predstavlja odhajanje obletniških spominov zgolj jokavo nostalgijo, pa vendar se je strmemu pogledu naprej včasih koristno ozreti tudi nekoliko nazaj, namreč kot izkušnja in napotek za naprej.

Zato nekaj podatkov o časopisu TOSAMA in v zvezi s TOSAMO ob njeni 28 letnici.

Oktober 1965 je izšla prva številka tovarniškega glasila TOSAMA. V 28 letih neprekinjenega izhajanja je izšlo 337 števil Tosamine TOSAME.

Tosama je začela izhajati v nakladi 650 izvodov in v osemdesetih letih dosegla mesečno nakladi 1500 izvodov. Največjo nakladi je dosegla slavnostna Tosama ob 50 letnici podjetja, ko je bilo natisnjenih 2000 izvodov. Zdaj se tiska Tosama v nakladi 1200 izvodov.

V doslej izdanih Tosamah je bilo priobčenih približno 5000 različnih pisanih prispevkov.

Odgovorni urednik prvega letnika Tosame je bil Toni LAZNIK dipl.oec.

Tosame je v 28-letni zgodovini urejalo 12 urednikov. V uredniških odborih za izdajo Tosame se je izmenjalo doslej 91 Tosamovcev, od katerih jih 52 v tovarni že ne dela več. Med tistimi, ki ne delajo več, so zlasti člani uredniških odborov iz zgodnejšega obdobja izhajanja Tosame.

Prvi uredniški odbor je štel 6 članov, od katerih sta v Tosami samo še dva (F. Peterlin in F. Vodlan).

Številčna sestava uredniških odborov se je v posameznih obdobjih spreminjala; najštevilčnejši je bil 13 članski v letih 1971-72, najskromnejši pa je sedanji odbor s 5 člani.

KRONIKA

Delavski svet je imel v mesecu septembru eno sejo, na kateri so člani potrdili program kratkoročnih ukrepov poslovanja z nakazanimi dolgoročnimi ukrepi ter imenovali komisijo, ki bo opravila konkretizacijo posameznih členov pogodbe o zaposlitvi in dosegla konsenz z direktorjem za sprejem in podpis pogodbe.

Gospodarski odbor je na svoji septemberski seji obravnaval aktualne proizvodno - prodajne zadeve in poročila s službenih potovanj.

Komisija za delovna razmerja in družbeni standard je odobrila povrnitev stroškov obiskovanja tečajev za tuje jezike, zainteresiranim, ki so za to prosili. Odobrena je bila štipendija za študij na Tekstilni fakulteti ter ugodno rešena dodatna prošnja za povrnitev stroškov zdravstvenega okrevanja.

Člani strokovnega kolegija so obravnavali aktualne poslovne zadeve in dopolnili ter sprejeli program kratkoročnih ukrepov poslovanja.

STANJE ZAPOSLENOSTI V MESECU AVGUSTU

Na dan 31.08.1993 je bilo v našem podjetju zaposlenih 804 delavcev. V mesecu avgustu nas je bilo povprečno zaposlenih 805, od tega je bilo 0,7 % delavcev na dopustih, ostali pa v bolniškem staležu (8,6 %), na porodniškem dopustu (4,0 %), na izrednem plačanem dopustu (0,7 %), 0,1 % delavcev je koristilo nego družinskih članov oziroma spremstvo, enak procent - 0,8 % delavcev pa je bilo na čakanju na delo.

DELOVNI IN OSEBNI JUBILEJI V MESECU SEPTEMBRU

V mesecu septembru so delovni jubilej 10 letnico delovne dobe izpolnili naši sodelavci:

- PIVEC DUŠAN
- ŠTEFE VANDA

20 letnico delovne dobe:

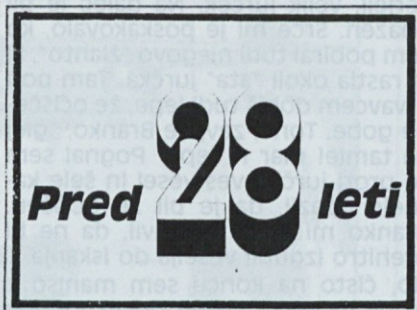
- HOJKAR VESNA
- LEBAN MARTIN
- RODE PEREGRIN

Č e s t i t a m o !

V preteklem mesecu so praznovali okrogle življenjske jubileje naslednji sodelavci:

- 40-letnico
HAFNER VIKICA KOS MARTIN
- 30-letnico
KOGOVIŠEK MIHAEL
- 20-letnico
ROŽIČ MAJDKA

Ob tej priliki vsem želimo še mnogo zdravih in uspešnih let.



Od prvih razmišljanj o tem, da bi se na Viru osnovala proizvodnja sanitetno higienskega programa je minilo več kot 70 let.

Začetek proizvodnje pred 70 leti je bil skromen, vendar uspešen. Misel o organiziranju te dejavnosti so ljudje na Viru sprejeli, jo osvojili, z njo živeli in se zanjo žrtvovali.

Sem so prihajali z veseljem, ustvarjali in odhajali so, za sabo puščali del svoje ustvarjalnosti in lepši del svoje mladosti. Mnogim so potekala tu ob delu najlepša leta, številni zaposleni so si tu uresničili svoj življenjski cilj.

V viharjih družbenih spremembah, so ljudje doživljali tudi velike življenjske tragedije, tudi tisti, ki so s svojim prizadevanjem in delom doprinesli k temu, da se je idustrijska proizvodnja na Viru tako uspešno širila.

Pred 30 leti je tovarna doživljala

pričetek novega obdobja. V tem obdobju so se pričele pomembne spremembe v smislu razvojnih usmeritev, ki so bile tudi odraz takratnih družbenih možnosti in hotenja v tovarni. Razvoj tovarne je bil načrtovan v skladu s trendi tehnološkega razvoja v svetu. V to obdobje segajo pomembna nadaljevanja osvajanja pomembnih sodobnih tehnoloških postopkov in sprejemanje novih odločitev. Tesno spremljanje dogajanja v svetu je bilo za nadaljni razvoj tovarne izrednega pomena, kar se še posebej potrjuje v današnjem poslovnem dogajanju. Z osvajanjem novih tehnologij in razširitvijo proizvodnih zmogljivosti so prihajali tudi potrebni delavci. Oblikoval se je kolektiv z več 100 zaposlenimi s posameznimi strokovnimi skupinami.

Iz potreb o boljšem medsebojnem obveščanju se je oblikovala ideja o lastnem časopisu – Tosama. To je bilo obdobje, ki ostaja v lepem spominu. Z veseljem smo prihajali na delo, standard zaposlenih je bil soliden in številni delavci so si pričeli graditi lastne domove. Življenje na Viru je postalo iz leta v leto živahnejše, uspešno poslovanje tovarne pa je zagotavljalo učinkovit nadaljni razvoj. Pri osnovanju tovarniškega časopisa oziroma rednem pripravljanju gradiva sem tudi sodeloval, z začasnim vodenjem prispevka NAŠ RAZGOVOR.

Bilo je zanimivo in zabavno. V skupini za pripravo časopisa sem se kot začetnik počutil zelo prijetno. Pri pravi gradiva za Naš razgovor, sem se zblizal s številnimi delavci v tovarni. Z njimi sem ostal v zelo dobrih odnosih, prav gotovo tako tesnih in dobrih odnosov ne bi zgradil brez navedenih razgovorov. V vsaki številki Tosame je bil objavljen razgovor v obliki vprašanj in odgovorov. Ta prispevek v časopisu je bil popestren s karikaturo sogovornika, za kar je poskrbel V. Srečo. Ljudje so časopis imeli radi, ga z veseljem prebirali in izjavljali svoja mnenja o njem. Osebe za razgovor smo izbirali tako, da smo preko razgovora lahko spregovorili o disciplini, delu po oddelkih, zdravstvenem varstvu delavcev itd.

Bilo je zanimivo, zabavno in ostali so lepi spomini.

P. F.

KOLENDAR NEKATERIH MNOŽIČNO REKREATIVNIH PRIREDITEV V MESECU OKTOBRU IN NOBEMBRU 1993

- | | | |
|------------|--|--------------------|
| 16. 10. | 28. Kros občinskih reprezentanc za pokale dela | Slovenska Bistrica |
| 17. 10. | Gozdni tek Ulovka Ulovka, Vrhnika | (ŠD Povž) |
| 23. 10. | Kostanjev dan na gori Oljki (4 ure hoje) | PD Polzela |
| 30. 10. | Pohod po Trdinovih poteh | (PD Novo mesto) |
| 07. 11. | Martinov tek Korte, Izola (8 km - družina) | (ZTK Izola) |
| 13. 11. 7. | Množični pohod po Levstikovi poti | |
| | OD LITIJE DO ČATEŽA CIDM, List 13. 11. d.o.o. (25 km - 6 ur) | (SZ Litija) |

REKREACIJA!
TEK!
TO JE VIR
ZDRAVJA.



REKREATIVNE DUŠE

JA, TUDI TEK ZNA BITI
VIR ZDRAVJA ...
IN TUDI CELE KOŽE



SODELAVCI

V tej številki TOSAME so s svojimi prispevki sodelovali: Franc Anžin dipl. iur., Viljem Dolenc ing., Stan-ko Grčar, Albina Kosmač org., Ja-nez Leskovec dipl. oec., Franc Pe-terlin dipl. ing., Marjan Poznič, So-nja Rode, Tone Stare, Marjan Štru-kelj in Feliks Vodlan ing.

Avtorjem prispevkov se uredniški odbor zahvaljuje za sodelovanje in vabi tudi vse druge sodelavce k sodelovanju v našem glasilu.

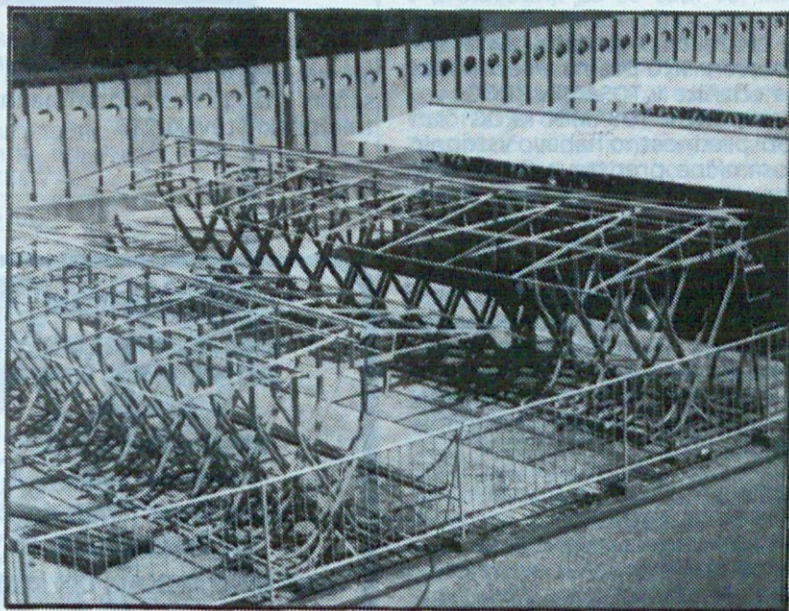
MALI NOGOMET



Dne 18. septembra je bil na igrišču NK VIR, TOSAMIN turnir v malem nogometu. Turnirja se je udeležilo šest ekip in sicer: tkalnice, skladišče surovin, mikalnica, belilnica, ekspedit in pomožni obrati.

Zmagala je ekipa pomožnih obratov brez izgubljene tekme. Dru-go mesto je zasedla ekipa belilnice in tretje mesto - ekipa iz mikal-nice. Najboljši strelec je bil Slavko Pišek z 9 goli.

— ZA LJUBITELJE KOLESARSTVA —



Vsem tistim, ki jih zanima ali bo prihodnje leto del slovite kolesarske dirke Giro d'Italija potekal po Sloveniji, bi lahko rekli, da se to bo zagotovo zgodilo. Zanesljiv znak zato, da bodo znameniti kolesarski profesionalci vrteli pedala tudi po slovenskih ce-

stah, je dogajanje v naši kolesarnici. Nezadržno "ličanje" kolesarskih "u-tic" dokazuje, da se vse pripravlja ta-ko, da bodo lahko eminentni športni-ki po tekmi spravili svoje "jeklene ko-njičke" v res primerno urejen "hlev-ček".



TOSAMIN KROG

Če si želite ogledati gledališke predstave v SNG Drama v sezoni 93/94, se včlanite v TOSAMIN KROG.

S pristopom v TOSAMIN KROG član pridobi prednostno nabavo vstopnic za posamične predstave ter vsaj 20 % popust glede na običajno vrednost vstopnic.

Član Tosaminega kroga plača ob pristopu vložek v višini 2000 SIT, plačilo pa je treba opraviti do 20.10.1993. Plačilo vložka člana se všteva v vrednost kasneje nabavljenih vstopnic.

V gledališki sezoni 93/94 si bo mogoče ogledati glede na programski repertoar, med drugim naslednje predstave:

V Drami

- Za narodov blagor
- Antigona
- Rosmersholm
- Henrik IV
- Stampedo
- Ljubiti
- Balada o taščici

V Operi:

- Falstaff
- Vesela vdova
- Aridadna na Naksosu

– Pikova dama

Informacije v zvezi z vključitvijo v Tosamin krog je moč dobiti na interni telefonski številki 215.

F. V.

Uredniški odbor TOSAME:

Viljem Dolenc, Milan Drčar,
Silva Mežnar, Tinca Ocvirk,
Feliks Vodlan.

Izdaja in tehnično ureja
SKS-spolna služba.

Interni časopis TOSAMA p.o.
VIR, Šaranovičeva 35

Izhaja enkrat mesečno v 1200 izvodih.

Tisk: Papiroti, vse iz papirja, Krško d.o.o.

Na podlagi zakona o prometnem davku (Ur. list RS 4/92) in mnenja ministrstva za informiranje št.23-201/92 z dne 23.03.1992, sodi časopis med proizvode informativne narave po 13. toč. tar. št. 3, za katere se plačuje 5 % davek od prometa proizvodov.

Osnove v mesecu septembru

Nagrade mentorjem in inštruktorjem

5.077,70 SIT/176 ur

Delo v deljenem delovnem času s

– prekinitvijo nad 2 uri
8.462,80 SIT/176 ur

Dnevnice za službena potovanja v državi

– cela dnevnicca 3.385,10 SIT
– polovična dnevnicca 1.726,40 SIT
– znižana dnevnicca 1.252,50 SIT

Kilometrini z osebnimi vozili

20,60 SIT/km

Stroški za prevoz na delo

– oddaljenost do 4 km
140,00 SIT/dan
– oddaljenost od 4 km do 8 km 180,00 SIT/dan
– oddaljenost od 8 km do 12 km 240,00 SIT/dan
– oddaljenost od 12 km do 16 km 280,00 SIT/dan
– oddaljenost nad 16 km 320,00 SIT/dan

Odpravnine ob odhodu v pokoj

126.942,00 SIT

Osnove za izračun deleža delovne učinkovitosti šoferjev in spremljevalcev

– prevožen kilometer s tovorom
2,26 SIT
– tekoči kilometer 1,51 SIT
– spremljevalec tovora
0,92 SIT

■ Albina Kosmač